

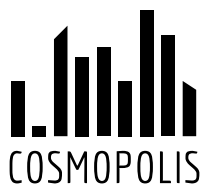
CATHERINE NEWMANOVÁ

SENDVIČ

O dětech, které vyrostly,
rodičích, kteří stárnou,
a létě, které konečně patří i vám.

COSMOPOLIS

COSMOPOLIS

**CATHERINE
NEWMANOVÁ**

SENDVIČ

Přeložila Michaela Martinová

Copyright © 2024 by Catherine Newman

All rights reserved.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2026

Translation © Michaela Martinová, 2026

Cover photo © kosoff / Depositphotos.com

ISBN 978-80-271-6072-3

Tenhle příběh věnuju svým rodičům,
které miluju nade všechno nad světě.

PROLOG

Představte si, že se vám v hledáčku objeví poloostrov vybíhající do Atlantského oceánu. Přiblížíte si jej a spatříte malé plážové městečko. Je půlka léta, úzkou silnici lemují restaurace s humřími specialitami, hřiště na minigolf s větrnými mlýny a nafukovací kruhy ve tvaru bagelů. Odkloníte-li však objektiv kterýmkoli směrem od hlavní cesty, brzy se před vámi rozprostře mořská hladina, písčné útesy a stébla trávy ohýbající se ve větru, plané růžové keře a nekonečně modrá obloha. Vyplavené oblázky, slávky a jasně zelené řasy značí hranici přílivu. Pod hladinou se sem tam mihne velký bílý žralok, který vypadá, jako by měl břicho až po žábry nacpané nějakým nebohým surfařem. To všechno je Cape Cod.

Na sedadle spolujezdce mírně zrezivělého stříbrného subaru kombi sedí žena kolem padesátky, věkem někde na půli cesty mezi svými dospělými dětmi a starými rodiči. Už celou věčnost je provdaná za báječného muže, který rozumí dvaceti až pětadesáti procentům toho, co jeho žena říká. Její tělo je říše divů, nebo spíš obnošená brašna plná jizev, tajemství a známek menopauzy. Jezdí sem už tak dlouho, že se všechno rozplylo do akvarelových barev: těžké okamžiky se rozplynuly do příjemných, pastelových vzpomínek na karamelky, smažené mušle a brouzdání po pláži,

sluneční brýle, opalovací krém a drobné nožky od písku přitisknuté k jejím stehnům a břichu. V duchu před sebou vidí malé děti probíhající s kyblíčky po písku, svoje rodiče, jak odpočívají na leháčcích, něčemu se smějí a oblečení na nich s přibývajícímí léty plandá čím dál víc. Na okraji vědomí poblíkává smutek, jako světlo, které člověk zahlédne jen koutkem oka.

Právě s manželem vyzvedli svoje dospělé děti na nádraží a míří do malého domku, který si na tenhle týden pronajímají každý rok. Konečně je má zase u sebe. Je tak šťastná, že vůbec neví, co si počít, a tak se na ně pořád jen s úsměvem otáčí. Je to jediný okamžik cesty, kdy nenadává na dopravu.

„Jen proto na zemi je nám dán kout, že paprsky lásky snést naučí,“ pronese nečekaně.

„To je nějaká báseň?“ zeptá se její dvacetiletá dcera.

„Ano.“

„Od koho?“

„Od Williama Blakea.“

„Jak se jmenuje?“

Žena se ušklíbne. „Černoušek, myslím.“

„Ježíšikriste, mami!“

„Já vím, já vím, politická korektnost a tak dále. Ale tohle by snad prošlo, ne?“

„O tom vážně pochybuju.“

„Blake podle všeho patřil mezi abolicionisty.“

„Mezi ty abolicionisty, co zotročovali lidi?“

„Dobrá otázka,“ přikývne matka.

„Jako paprsky, které tě hezky hřejou?“ vrátí se dcera k samotné básni. „Nebo ty, co tě spálí na uhel?“

„Nevím.“ Vždycky si to představovala obojím způsobem – že láska tě zároveň hřeje i pálí, že je v ní lehkost, která oslňuje, a tíha,

která tě sráží na kolena. „Být člověkem je tak bolestně krásné,“ povzdechne si. Nato dcera jen obrátí oči v sloup a prohlásí: „Ale taky příšerné a směšné.“

A možná je to všechno dohromady.

Tenhle jediný týden.

SOBOTA

„Panebože! Ježíšikriste!“ směju se. A taky křičím. A možná i brečím. Voda se dál zvedá a zvedá, až po okraj záchodové mísy. „Nicku! Nicku! Nickúúú!“ Ječení je v tuhle chvíli zjevně můj jediný příspěvek k celé situaci. Můj muž drží v ruce zvon, ale místo aby ho použil, jen zírá na hladinu vody, jako by byl v transu. V kresleném filmu by se mu v očích odrážel točící se vír. „Nicky! Nicku!“

Konečně se probere. Skloní se, otočí něčím u země a ozve se zachrchlání, jako by potrubí zalapalo po dechu. Voda se zastaví. „Pane na nebi,“ vydechnu. „Uf.“

Jenže pak se v záchodě něco objeví. Něco, co připomíná velkou stříbřitou medúzu. Co to sakra je? Vzduchová bublina? Obří bublina! Vytlačí obsah mísy nahoru a přes okraj, až se všechno vyvalí na podlahu jako vodopád. Až na to, že tenhle vodopád je uvnitř domu a obsahuje rozmáčený toaletní papír a... mnohem horší věci. Vyskočím na vanu, snad abych mohla lépe křičet.

„Je to hodně špatné?“ křičí naše dcera přes zavřené dveře. „Teda fuj, ani nemusíte nic říkat. Cítím to až sem! To je puch! Smrdí to jak zkažené ředkvičky!“

„Neboj, zlato, v pohodě! Máme to pod kontrolou!“ zavolá Nick v odpověď. Skloněný nad záchodovou mísou pumpuje zvonem, jako by tloukl máslo. Akorát že žluklé.

„Táta kecá!“ vyvedu ji z omylu. „Jsme po kolena ve sra–,“ zarázím se, „ve splaškách!“

Nick vzhledne a usměje se. „Opravdu jsme *po kolena ve sračkách*, Rocky?“

Nejsme.

„Jsme,“ opáčím klidně. „Mimochodem, to tričko ti moc sluší,“ dodám. Se smíchem zatne biceps. Najednou se ozve vcucnutí a zbytek vody odteče. Nick se znovu sehne a s naprostým klidem otočí ventilem, aby se mísa znovu naplnila.

Jsme v chatě – v té, kterou si pronajímáme každé léto už dvacet let. Dorazili jsme ani ne před hodinou a sobotní odpoledne se pomalu chýlí ke konci. Moc dobře víme, že zdejší letitá odpadní jímka má svoje limity. Nad záchodem dokonce visí krasopisně vyvedený nápis v rámečku, který hlásá: NEZAHLCUJTE STARÝ SEPTIK! A stejně se nám to povedlo.

„Potřebujete pomoci?“ volá Willa přes dveře. „I když radši odmítněte, protože po tom v nejmenším netoužím. Jamie chce vědět heslo na Wi-Fi.“

„Myslím, že pořád platí *rybipolivka123*, všechno malým,“ odpovím.

„Díky,“ ozve se a hned slyšíme, jak předává informaci svému bratrovi. „A nevíte náhodou, kde je ta taška s plavkami?“ To už je zase otázka pro nás.

„Sakra,“ utrousí Nick a narovná se. „Už ses dívala do auta?“ zavolá na Willu.

„Jo!“ odpoví.

„Do prdele,“ zakleje Nick znovu. „Mám takový dojem, že jsem ji nechal doma v předsíni. Úplně si ji tam vybavuju.“

„Děláš si srandu?“ vyhrknu. Pořád stojím na okraji vany a jednou

rukou se držím tyče na sprchový závěs, abych neuklouzla. „Vždyt jsem se tě výslovně ptala, *jestli jsi vzal všechny tašky z chodby*, a ty jsi řekl: „Jojo, vzal, neboj.“

„Já vím, no. Tak jsem je asi nevzal,“ opáčí, ale do očí se mi nepodívá. „To snad není zase taková tragédie, ve městě koupíme nové.“

„Dobře,“ přisvědčím. „Ale úplně jsi bagatelizoval moje obavy, *jestli jsme fakt vzali všechny ty zpropadené tašky*.“ Fuj, můj hlas! Úplně slyším, jak mi prudce klesá hladina estrogenu.

„Proboha, Rocky,“ odfrkne si, zatímco dál stírá ručníkem vodu z podlahy. „Nedělej z toho vědu.“

„Já z toho nic *nedělám*,“ zašeptám, ale cítím, jak mi žíly zaplavuje láva z mé sopky špatné nálady. Kdyby byla menopauza nějaká tekutina, stříkala by mi teď z očí a vypalovala Nickovi na ten jeho roztomilý ksichtík slovo *fuj*. „Prostě přízněj, že mě nikdy neposloucháš, když se tě na něco ptám.“

„Nikdy,“ zopakuje Nick s kamennou tváří.

„Fajn, to je dobré vědět.“

„Vy tam stojíte v tom bordelu a hádáte se kvůli tomu, jak se hádáte?“ zavolá Willa. „To jako fakt? Přestaňte s tím. Tati, omluvil ses za to, co mámu naštvalo? Prostě se omluv a hotovo.“

„Už jsem se omluvil,“ odpoví Nick a já obrátím oči v sloup. „Vážně?“ podívám se. „Skoro,“ pokrčí rameny.

„Willo!“ zavolám na dceru, „všechno je v pohodě, my už si tady nějak poradíme. Běž na chvíli dělat něco jiného.“

„Dobře, ale něco prosakuje pode dveřma! Blé! Jamie říká, že ta *rybí polívka* je s velkým R! Fuj, lidi, uklidte to a vylezte ven, ať vyřešíme ty plavky!“

„Ano,“ odpovím. „Za minutku.“

A vtom se ozve *lupnutí*, jak se sprchová tyč odlepí od stěny. Ztratím rovnováhu, chytím se kluzkého závěsu s potiskem mořských

hvězdic, který už na ničem nedrží, a s hlasitým žuchnutím dopadne na zem. Praštím se přitom o umyvadlo a sprchovou tyčí přetáhnu Nicka přes obličej. Ležím na zádech, celá zamotaná do látky jako do rubáše.

Nick na mě bohorovně pohlédne. „Tak co, jak si užíváš dovolenou?“ zeptá se s úsměvem a natáhne ke mně ruce, aby mi pomohl vstát.

„Mých rodičů si vůbec nevšímej,“ prohodí Willa k mladé prodavačce v surfařském obchodě. „Měli nehodu v koupelně.“

Kulhám, připadám si, jako bych v kolenu měla starou zpuchřelou gumičku, a Nickovi se pod okem začíná rýsovat modřina, jak se mu napuchlá kůže pod tmavými řasami zbarvuje do fialova. Koupelna v chatě už je čistá a v malé prádelně, která je v komplexu k dispozici, se na vysokou teplotu perou ručníky s pořádnou dávkou sava. Nick i já jsme se osprchovali a uštěpačně si navzájem zkontrolovali zranění, což se zřejmě počítá jako usmíření.

„Hele,“ šeptnu Wille, „ty využíváš naši záchodovou stoy, abys sbalila tu pěknou holku?“

„A co jako?“ odvětlí a s úsměvem na mě mrkne. O chvíli později vidím, jak ta dívka něco píše do Willina telefonu.

Chtěla jsem jet do *Ocean State Job Lot* – levného obchodu, kde se prodávají věci s drobnými vadami – a najít tam plavky s nějakou zatrženou nitkou nebo pokřiveným švem, ale byla jsem přehlasována. Takže jsme tady.

Strávili jsme v tomhle obchodě už pěknou část života. Když se řekne Cape Cod, možná si představíte blankytné nebe nebo oblohu pokrytou působivými šedivými mračny. Možná nekonečné pláže lemované nepravidelnými dunami nebo zdejší domky

s šindelovými střechemi utopené v záplavě hortenzií, které kvetou úplně všude. Možná vás napadne temně modré moře, po jehož hladině se v duhových barvách rozlévají paprsky zapadajícího slunce. Což je legrační, protože většinu času stejně trávíte v surfařském obchodě, v podivném krámku s potravinami, co páchne syrovým masem, nebo ve frontě u stánku se smaženými mušlemi, ve vyhlášené pekárně, na mobilní toaletě nebo na minigolfu. Na benzince kupujete opalovací krém za dvacet dolarů. Čekáte, až si dítě vybere šest kousků karamelky s mořskou solí a zatím vám rostou a šedivějí vousy, pryč odlétají listy z kalendáře a vy v duchu sníte o pláži. Čekáte na pohotovosti, protože děti najednou dostaly horečku a ukáže se, že mají angínu, čekáte v lékárně, kde starý lékárník míchá – nebo možná rovnou *vynalézá* – antibiotika, po kterých se všichni v noci naklánějí přes okraj postele s povlečením s malými kotvičkami a horečně zvracejí do smaltovaného hrnce na humry, který jste jim připravili na zem. Ale ano, jsou tu i pláže, jezírka a nebe jako z pohlednic. Všechno dohromady.

„Asi si vezmu znova tyhle,“ ozve se Jamie a ukazuje černé surfařské šortky, zatímco druhou rukou svírá dlaň své přítelkyně Mayi.

„Skvěle,“ přisvědčím. „Jsem moc ráda, že aspoň ty sis svoje plavky sbalila,“ otočím se k Maye. „Ale klidně si něco vyber, jestli chceš.“

„Nic nepotřebuju,“ usměje se na mě, „ale děkuju za nabídku.“

Maya – stejně jako Jamie, Willa a vůbec všichni mladí – je dokonalý výtvar přírody. Vlasy jí spadají na ramena v takové záplavě lesklých černých vln, až si automaticky sáhnu na svůj vlhký culík, tenký jako babiččina háčkovací jehlice. Její pleť se leskne a září. V dokonale tvarovaném nose má pár drobných stříbrných kroužků, v uších dva obrovské. Na sobě má jen náznak džínových

kratásů a nahoře... no, já si myslím, že je to podprsenka, ale dostane se mi poučení, že jde o *braletku*, která se zřejmě dá považovat za tričko. A já to naprosto беру, všechny ty mladé lidi a jejich těla. Kéž bych se v jejich věku oblékala takhle, a ne do těch pytlovitých šatů, které nám tehdy připadaly náramně in. Ostatní nejspíš dumali nad tím, co se pod nimi skrývá. *Mladé tělo a božsky dlouhé nohy? Náklad brambor z Idaha?* Nedalo se to poznat.

„Jsem ráda, že jsi tady,“ usměju se na Mayu. „Já taky,“ odpoví.

„Vezmu si ty samé jako loni,“ ozve se Nick a natáhne ke mně ruku s černými šortkami, které jsou k nerozeznání od těch Jamieho. Willa si vybere šedou sportovní podprsenku a stejné šortky jako její táta a starší bratr.

„Dobře, dobře,“ pokývám hlavou. „Zatraceně, jste nějak moc rychlí. Musím si něco vyzkoušet. Ani nevím, jakou mám teď velikost.“ Podívám se dolů, jako by mi pohled na vlastní prsa pomohl ten zapeklitý problém vyřešit. „Pomozte mi. Potřebuju něco s... já nevím, s vycpávkami? Něco, co mě trochu zpevní?“

„Prostě si vezmi něco pohodlného, mami,“ prohlásí Willa. „Jinak si je budeš celé odpoledne vytahovat ze zadku a nadávat tátovi, že nechal ty staré doma.“ Což je nejspíš pravda. Probírám se ramínky s jednodílnými plavkami a najednou se mi vybaví, jak jsem si tu kupovala plavky před dvaceti lety, když byly Jamiemu tři a já čekala Willu. Zase mi narostla obrovská prsa, a když jsem si tenkrát chtěla obléct tankiny, které se mnou přežily celé první těhotenství a několik let kojení, vytahaná guma v nich vydala to smutné zapraskání, které znamená, že už se nikdy nevrátí do původního tvaru. Vlastně se divím, že moje tělo nevydá stejný zvuk pokaždé, když se ohnu.

„Co je?“ zeptá se Willa a upřeně si mě prohlíží. „Co je to s tebou? Teda kromě toho, že máš otřes mozku nebo co sis to udělala.“

Jak to, že jsi najednou dospělá? je jedna z otázek, které nikdy ne-
vyslovím nahlas. *Jsou všechny ty malé holčičky schované uvnitř tebe
jako matřošky?* naskočí mi hned další. Jasně před sebou vidím ty
ne tak dávné letní dny, kdy děti s ulepenýma rukama a upatla-
nými tvářemi nadšeně poskakovaly kolem. „Jen jsem se trochu
ztratila ve vzpomínkách,“ řeknu místo toho a políbím ji na do-
konalou růžolící tvář, v níž se zračí soucit. Rozhodnu se vyzkou-
šet dvě různé velikosti stejných tmavě modrých plavek. („Nech si
kalhotky!“ přispěchá Willa ochotně s radou, protože když ženské
jako já byly v jejím věku, nejspíš chodily do převlékacích kabinek
úplně nahé, aby všechny ty háčkované plavky nakazily syfilidou.)
Ty první se mi sice nezařezávají do rozkroku, ale jsou mi vol-
né kolem hrudníku. Jedna větší vlna a moje prsa se budou vesele
plácát na svobodě. Druhé jsou naopak tak těsné, až mám pocit,
že mi za chvíli odštípnou nohy. Navíc mi dělí zadek napříč, takže
vypadám, jako bych měla čtyři půlky. Říká se sice čím víc, tím
líp, ale v tomhle případě si tím nejsem moc jistá. A někde v ob-
lasti mezi řadry a stehny se mi zjevil nový záhadný úkaz – něco,
co připomíná ne pekáč, ale ranec buchet. Nebo možná pořádný
bochník chleba.

Na dveře kabinky někdo fixem napsal: NACHÁZÍTE SE NA
ÚZEMÍ, KTERÉ ODEDÁVNA PATŘÍ KMENI WAMPA-
NOAG. *No, moje stárnoucí tělo taky nezmění běh dějin,* pomyslím
si a vyberu si ty volnější.

„Za dvě stě dolarů trochu drahá sranda!“ prohlásím v autě
a všichni zabručí, ať to nechám být.

„Buď ráda, že si to můžeš dovolit. Ne každý má takové štěstí,“
poznamená Willa a já si nejsem jistá, jestli si ze mě dělá legraci,
nebo to myslí vážně. Ale má pravdu.

„Už mlčím,“ opáčím a zazubím se na ni.

„Tak co?“ zeptá se Nick. „Pláž, nebo večere? Na co máte chuť?“ Panuje všeobecná shoda, že dáme rychlou zastávku u moře a pak zajedeme na smažené mušle. Nick hodí blinkr a zabočí k zálivu.

„Počkej,“ otočím se na Jamieho. „Už jsi tatkově říkal o té svojí práci? Že tě vedoucí moc chválil?“

„Bože, mami,“ ohradí se Willa.

„Co je?“

„Neříkej mu *tatka*.“

„No jo, jasně,“ oduším. „Málem bych zapoměla, že *tatka* je tabu. I v autě, kde jsme jen my. Ještě by si mohl někdo myslet, že se tady navzájem sexuálně zneužíváme.“

„Víte vůbec, kdo komu dneska říká *tatko*?“

„Ano, Willo, víme, komu se tak dneska říká.“ Nebo nevíme? Vlastně si nejsem jistá. Vždyť jsem ta samá osoba, která si myslěla, že když Fleetwood Mac zpívají „ach tatko“, je to o tatínkovi Stevie Nicksové, k němuž měla prostě nezvykle silný vztah. Pořád nechápu, jak najednou všechny mladý může vzrušovat, si tak při sexu říkat. Nick po mně střelí pohledem, zašklebí se a pokrčí rameny.

„Dobře, tak to řekni svému tatuldovi,“ otočím se na Jamieho. Ten se smíchem odpoví: „Radši mu to povím později.“

Když dorazíme k moři, slunce se právě schovává za růžovo-modrá nadýchaná oblaka. Písek je chladný a vlhký, posetý tmavými kamínky a bílými úlomky lastur. Míjíme jen pár dalších lidí, všechny obrácené k obzoru. Přidržíme ručníky, aby se Nick s Willou mohli jeden po druhém převléknout do nových plavek. Pokaždé, když odtrhnou visačku, zatnu zuby. *Nervi tu látku!* mám chuť je okřiknout, ale radši mlčím. My ostatní je ze břehu pozorujeme, jak běží k vodě a s jásotem se vrhají do vln. Vidím, jak Willa obtočí ruce kolem Nickova krku a on ji zvedne

a pohupuje se s ní v příboji jako s miminkem. *Tatka*, pomyslí si tvrdohlavě. Protože jim je už tolik let a ty jeho silné ruce je všechny drží ve vodě i mimo ni. Drží i mě. Některé věci se mění jen těžko, ale dobře vím, že se změnit musí.

Vzpomenu si, jak jsem tady kdysi stála se čtyřletým Jamiem. Byla jsem těhotná a on se bál vody. Dřepla jsem si, aby mě svýma roztrášenýma ručkama mohl obejmout kolem hlavy. „Tatkoví se nic nestane,“ opakoval pořád dokola a ukazoval na malou tečku daleko v moři. „Umí dobře plavat a nic se mu nestane.“ Pohládila jsem ho po sametově hebkém ramínku. „Nestane,“ ujistila jsem ho. „Podívej, jak si to užívá. Až budeš chtít, poplaveš s ním.“ Byla jsem tak unavená. „Poplavu,“ pravil zadumaně. „Rád bych.“ Další léto jsem už z pláže sledovala, jak s tátou poskakuje v příboji.

Teď zakroutím hlavou. Willa s Nickem se brodí zpátky, slunce za nimi kreslí na hladině tenkou třpytivou čáru a já si začnu nahlas prozpěvovat písničku z muzikálu *Šumař na střeše*: „Slunce vstává, slunce spí, roky letí dál,“ spustím a Willa se přidá, „střídají se slzy, smích…

A mušlééé!“ dodá. „Bože, mám hlad jako vlk!“ V tu chvíli mi dojde, že já taky.